

Wyrok z dnia 25 października 1995 r.
I PRN 79/95

Niedopuszczalne jest dokonanie przez sąd zmiany oznaczenia strony pozwanej, od której następuje zasądzenie roszczenia, z określonej w pozwie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na wspólnika - osobę fizyczną.

Przewodniczący SSN: Józef Iwulski (sprawozdawca),
Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski, Walerian Sanetra

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 25 października 1995 r. sprawy z powództwa Ryszarda W. przeciwko "S.-B." Spółce z o.o. w W. - Radosław S. o wynagrodzenie, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 7 lipca 1993 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Powód Ryszard W. wniósł o zasądzenie od "I.-S." Spółki z o.o. w W. kwoty 32 744 666 zł z odsetkami, jako wynagrodzenia za pracę.

Wyrokiem zaocznym z dnia 3 marca 1993 r., [...], Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zasądził od "S.-B."-Radosław S. w W. [...] na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem.

Od wyroku tego został złożony sprzeciw przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "I.-S." w W. Po rozpoznaniu sprawy Sąd Wojewódzki w Warszawie wyrokiem z dnia 7 lipca 1993 r., [...], zasądził od "S.-B." Spółka z o.o. w W.-Radosław S. na rzecz powoda kwotę 32 774 700 zł z odsetkami. Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia. Powodowi wydano dwa tytuły wykonawcze, na podstawie wyroku zaocznego i wyroku z dnia 7 lipca 1993 r.

Rewizję nadzwyczajną od wyroku z dnia 7 lipca 1993 r. złożył Minister Sprawiedliwości, który zarzucił mu rażące naruszenie art. 3 § 2 i art. 347 k.p.c. oraz art. 159 § 3 k.h., a także naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Minister Sprawiedliwości wywiódł, że Sąd miał podstawy do wydania w sprawie wyroku zaocznego. Jednakże wydając taki wyrok zmienił oznaczenie strony pozwanej i zasądził dochodzoną należność od "S.-B."-Radosław S. Następnie, pomijając treść art. 347 k.p.c. Sąd wydał wyrok, w którym nie

nawiązując do treści wyroku zaocznego, zasądził dochodzoną kwotę od inaczey określonej strony pozwanej, tj. od "S.-B." Spółka z .o.o.-Radosław S. W ten sposób zostały wydane dwa wyroki, zasadzające tę samą należność od dwóch różnie oznaczonych pozwanych, które stanowią tytuły wykonawcze. Minister Sprawiedliwości podkreślił, że z umowy o pracę z dnia 31 lipca 1991 r. wynika, że powód został zatrudniony przez Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Spółka z o.o. z siedzibą w J., a Radosław S. jako prezes Spółki "I.-S." reprezentował pracodawcę. Obecnie spółka zmieniła nazwę na "S.-B." Spółka z o.o. w W. Zgodnie z art. 159 § 3 k.h. wspólnicy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki. Zasądzenie w tej sytuacji należności od Radosława S. stanowi rażące naruszenie tego przepisu. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości brak wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy (art. 3 § 2 k.p.c.) doprowadził do wydania zaskarżonego wyroku z rażącym naruszeniem prawa. W sytuacji, gdy w sprawie zostały wydane dwa różne wyroki, stanowi to także naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż powoduje naruszenie podstawowych i fundamentalnych zasad porządku prawnego.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym prokurator wniósł o uwzględnienie rewizji nadzwyczajnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 5 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 ze zm.) spółka handlowa jest kupcem rejestrowym i może pozywać oraz być pozywana pod firmą (art. 26 § 2). Wspólnicy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki (art. 159 § 3 k.h.), która przez zarejestrowanie nabywa osobowość prawną (art. 171 § 1 k.h.). Prawidłowo więc, a w szczególności zgodnie z treścią umowy o pracę, powód pozwał spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością jako swojego pracodawcę. Sąd Wojewódzki wydając wyrok zaoczny bez podstawy prawnej zmienił oznaczenie strony pozwanej wprowadzając do jej nazwy nazwisko wspólnika - Radosława S. Nie może to zostać uznane jedynie za sprecyzowanie oznaczenia strony, a należy przyjąć, że w ten sposób doszło do przekształcenia podmiotowego, bez zachowania koniecznych dla tego zasad prawa procesowego. Wyrok zaoczny został bowiem sformułowany w sposób zasadzający dochodzoną należność od osoby fizycznej. Błąd ten był kontynuowany w toku postępowania, a nadto został powielony przez wydanie zbędnego postanowienia z dnia 12 maja 1993 r., uwzględniającego sprzeciw pozwanego. Zgodnie z regułami kodeksu postępowania cywilnego wyrok zaoczny nie traci mocy na skutek wniesienia sprzeciwu. Wniesienie sprzeciwu powoduje jedynie wyznaczenie przez przewodniczącego sądu terminu rozprawy i doręczenie odpisu sprzeciwu stronie powodowej w sytuacji, gdy sprzeciw

odpowiada obowiązującym w tej mierze przepisom (art. 345 k.p.c.). Kodeks w tym przypadku nie wymaga wydania przez sąd jakiegokolwiek postanowienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1974 r., I PR 50/74, OSPiKA 1974 z. 10 poz. 204).

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Wojewódzki uwzględnił dochodzoną należność, a w wyroku z dnia 7 lipca 1993 r. strona pozwana została określona inaczej niż w wyroku zaocznym. W szczególności należność zasądzono od spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, dodając do jej określenia nazwisko współnika. Wyrok ten w żaden sposób nie nawiązuje do treści wyroku zaocznego, co stanowi rażące naruszenie art. 347 k.p.c., zwłaszcza, że wyrok ten inaczej określa stronę pozwaną. W ten sposób w tej samej sprawie doszło do wydania dwóch różnych w treści wyroków, które mogą stanowić odrębne tytuły wykonawcze. Stanowi to nie tylko rażące naruszenie wskazanych przepisów prawa procesowego, ale także naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż łamie podstawowe zasady orzekania w procesie cywilnym.

Prowadzi to do uwzględnienia rewizji nadzwyczajnej mimo przekroczenia terminu z art. 421 § 2 k.p.c. przez uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (art. 422 § 2 k.p.c.).

=====